

Motion till riksdagen 2024/25:1697

av **Johanna Haraldsson m.fl. (S)**

Förbättrad infrastruktur i Jönköpings län

Förslag till riksdagsbeslut

- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återuppta planering och genomförande av nya stambanor i den nya nationella planen för infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att projektet med elektrifiering och hastighetshöjande åtgärder på järnvägsbanorna Värnamo–Vaggeryd–Jönköping samt Värnamo–Vaggeryd–Nässjö bör prioriteras i kommande nationell plan för infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att öka de ekonomiska anslagen till de regionala transportplanerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Företag och människor ska kunna lita på att vägarna är trafiksäkra, att tåg och flygplan kommer i tid samt att telenätet och bredbandsnäten är robusta och säkra. För företagen är detta en viktig konkurrensfaktor på en global marknad. En väl fungerande infrastruktur, i form av järnvägs- och vägnät, flyg och telenät samt utbyggt bredband, ger förutsättningar för tillväxt. Det genererar fler och nya arbetstillfällen och gör det möjligt att bo och verka i hela landet. Investeringar i infrastruktur vidgar arbetsmarknadsregioner och knyter samman land och stad.

Regeringens och SD:s beslut att stoppa byggandet av nya stambanor är inte lösningen om Sverige ska vara ett land i framkant när det gäller att minska utsläppen och nå klimatmålen. Som ett starkt logistik- och exportlän drabbar det vår region särskilt hårt och lägger en våt filt över de planer och beslut som arbetats fram under lång tid. Därför behöver Jönköping fortsatt knytas samman med projektet Göteborg – Borås samt Linköping – Jönköping och finnas med i kommande nationell plan. För att klara klimatmålet behöver fler person- och godstransporter flytta över från väg till järnväg. Godstransportstrategin behöver uppdateras och för den del av godstransporterna som även framgent kommer att gå på väg behövs en omställning till hållbara drivmedel. Jönköpings län kan bidra till övergången av biodrivmedel och elektrifiering av vägtransporter som är viktiga delar i att uppnå ett fossilbränslefritt transportsystem. När förbindelsen över Fehmarn – Bält öppnar 2029 kommer trycket öka på mer spårbunden kapacitet i Sverige. Nya stambanor skapar också redundans vid störningar på närliggande banor. Södra stambanan är av stor nationell vikt och där krävs fortsatta insatser i upprustning och underhåll.

För att öka mängden gods på järnväg krävs inte bara ökad kapacitet och redundans i järnvägssystemet utan också effektiva terminaler för intermodalitet och rangering samt elektrifiering av oelektrifierade järnvägar. Jönköpings län har mycket järnväg men som till stora delar ännu inte är elektrifierad. Befintligt järnvägsnät bör rustas upp med hastighetshöjande åtgärder, mötesspår, fjärrblockering och elektrifiering. Vi anser vidare att samhället behöver återta den demokratiska kontrollen och ansvaret för järnvägsunderhållet bör därför förstatligas.

Ett särskilt prioriterat område för Jönköpings län är banan Värnamo–Jönköping/Nässjö. Det handlar om investeringar i elektrifiering samt också en nybyggd del för att kunna få till ökad pendling mellan dessa orter i länet. Projektet finns i nuvarande nationell plan och medfinansieras av Region Jönköpings län samt berörda kommuner. För näringslivets behov och ökade persontransporter det är viktigt att den kommer till stånd snarast och inte skjuts upp ytterligare i framtida nationella planer. En annan viktig förbindelse i Jönköpings län är järnvägslinjen mellan Halmstad och Nässjö som bland annat förbinder västkusten med ett av landets mest industritäta områden – Gnosjöregionen. I dag är denna sträcka eftersatt och hotad av neddragning i Trafikverkets underhållsstöd. Två andra prioriterade delar är sträckan som förbinder Nässjö och Oskarshamn, samt sträckan Nässjö–Vetlanda.

Fortsatta åtgärder i vägunderhåll är nödvändiga och åtgärder bör vidtas för att nuvarande hastighetsgränser ska kunna behållas, bland annat genom att åtgärda sprickbildningar samt säkerställa att det finns viltstängsel längs med de större vägarna. Att sänka hastigheterna medför negativa effekter för företagandet i landsbygdskommuner. En särskilt prioriterad väg är riksväg 26. För att öka trafiksäkerheten bör på sikt fler riksvägar byggas ut till motorvägsstandard, bland annat kvarvarande sträcka på riksväg 40 mellan Jönköping och Göteborg.

Förändringar i omvärlden gör att de öst-västliga stråken bör studeras och utvecklas. De regionala flygplatserna, för oss Jönköping Airport, fyller en viktig funktion som beredskapsflygplats i ett försämrat säkerhetsläge och med ett krig i vår närhet. Utvecklingen av en hållbar luftfartsverksamhet med elektrifieringen av flyget är en angelägenhet för Jönköping Airport.

Den regionala infrastrukturen är en bärande del i det totala trafiksystemet. Det är regionerna som upprättar länsplaner för regional transportinfrastruktur, där framförallt Trafikverket bistår med underlag. Länsplanerna omfattar inte minst investeringar i det regionala vägnätet. Medlen till länsplanerna har dock minskat i 15 års tid. Därför behöver mer resurser avsättas för länsplaner i den kommande Nationella planen för transportinfrastruktur. Därför är det av stor vikt att regeringen fortsätter att öka de ekonomiska anslagen till de regionala transportplanerna i infrastrukturpropositionen.

Det är viktigt med ett fortsatt starkt fokus på laddinfrastruktur för elfordon. Det handlar om stöd för att sätta upp laddstolpar publikt men också för de som bor i lägenhet eller villa. Logistiknäringen är en viktig del av näringslivet i Jönköpings län. Behovet av att bygga ut laddinfrastrukturen behöver därför prioriteras.

Jönköpings län har till stora delar en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur, men fortfarande finns vita fläckar. Snabb och stabil internetuppkoppling är en fråga om jämlikhet och att göra det möjligt att leva och verka i hela landet. Den socialdemokratiskt ledda regeringen prioriterade bredbandsutbyggnaden med fokus på områden med låg utbyggnad samt genom beslutet om undantag för lokaliseringsprincipen. Staten behöver ta ett än större ansvar vad gäller bredbandsutbyggnaden. I synnerhet i områden där marknadskrafterna inte lyckats bidra till utbyggnad. Den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och i ökad grad beakta den förändrade säkerhetspolitiska situationen.

Johanna Haraldsson (S)

Azra Muranovic (S)

Niklas Sigvardsson (S)